

จังหวัดเชียงราย

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

เคยสังเกตไหมว่า เมล็ดพืชที่เราซื้อมาปลูก ผักชุดแรกจะผลิใบ ดอก และผลสมบูรณ์ดี มาก แต่เมื่อผลแห่งนั้นมีเมล็ด แล้วนำเมล็ดนั้นไปปลูกก็จะให้ผลแยกว่าเดิม หรือถึงขั้นปลูก ไม่ขึ้นอีกเลยก็มี เป็นเพราะการตัดแต่งพันธุกรรมพืชให้เมล็ดเป็นหมัน เพื่อหวังผลในเชิงธุรกิจ เมล็ดพันธุ์นั่นเอง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ เพื่อเป็นการระลึก ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ทำการรวบรวมและพัฒนาพันธุ์พืชพื้นบ้าน เก็บรักษาพันธุ์พืชผักพื้นบ้านให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์พืช ที่ดีไว้ปลูกเพื่อบริโภคในครัวเรือน จำหน่าย และสามารถเก็บไว้ทำพันธุ์ต่อไป อีกทั้งยังเป็นเมล็ดพันธุ์ พระราชทานแก่ราษฎรโดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูแก่ผู้ประสบภัย

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

Prince Chakraband Jirapitak Center for Plant Development

ดังนั้นศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ มีความตั้งใจในการวางแผนที่จะพัฒนาพันธุ์พืช อาหาร ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพในชีวิต ประจำวัน เพื่อให้เกษตรกรมีพันธุ์พืชที่ดี สามารถสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพให้ กับครัวเรือน รวมทั้งสร้างความแข็งแกร่ง มั่นคงให้เกิดขึ้นกับตนเองและ ครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

ดังจะเห็นได้จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพฯ

“ช่วยพัฒนาของเราเนี่ย มีจุดมุ่งหมายในเรื่องการทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ทั้งในด้านความเป็นอยู่ การอาชีพ และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ส่วนที่สำคัญของเราคือการเกษตร ปัจจุบันสำคัญของการเกษตร นอกจากจะเป็นเรื่องน้ำและดินแล้ว การมีพันธุ์พืชที่ดีให้เกษตรกรปลูก เป็นเรื่องที่สำคัญมาก อีกอย่างหนึ่งก็คือ การที่ตัวเอง จัดเอง ทำให้เราได้ศึกษาวิธีการว่า พันธุ์ต่าง ๆ นอกจากจะทำให้มีปริมาณมากขึ้นแล้ว คุณภาพที่จะเหมาะสมในแต่ละแห่งจะทำอย่างไร เพราะถ้าเราทำเอง จะทราบว่าตรงไหนต้องทำอย่างไร เป็นความรู้ของพวกเราทุกคนด้วย”

พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ณ วังสระปทุม วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

ระลึกถึงพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ

พระองค์ทรงเป็นนักบริหาร นักวิชาการ และนักปฏิบัติการด้านการเกษตรที่ก้าวหน้าและปรีชาสามารถ ทรงเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตรกรรมของประเทศ ทรงวางรากฐานเกษตรกรรมแบบดั้งเดิม พัฒนาสู่เกษตรกรรมแบบยั่งยืน และทรงมีบทบาทสำคัญในการหาแหล่งทุนมาสนับสนุนโครงการวิจัยด้านพืช ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านเกษตรกรรมของประเทศชาติอย่างมหาศาล

เดินทอดน่องชมศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชฯ

บนพื้นที่กว่า ๑๓๕ ไร่ ผู้มาเยือนสามารถเดินชม หรือจะขับรถแวะจอดชมส่วนต่างๆ ของทางศูนย์ฯได้ เริ่มตั้งแต่ส่วนนิทรรศการที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชฯ และพันธุ์ผักต่างๆ โรงเรียนเพาะพันธุ์ที่มีแปลงพืชสวนครัว เช่น ข้าวโพดข้าวเหนียว ข้าวโพดเทียนหวาน งาดำพันธุ์ มก.๑๘ ผักกวางตุ้ง ฟักทอง ฟักเขียว มะเขือเทศพื้นเมือง ถั่วฝักยาว และแตงโมสีทอง เป็นต้น รวมไปถึงไม้ดอกไม้ประดับต่างๆ

แปลงพืชผสมผสานเครื่องแกงในครัวเรือนที่มีทั้งแปลงแกงส้ม แกงเลียง และแกงหลวกหลายชนิดของบ้านเรา ที่เพียงเดินลงแปลงนั้นๆ ก็เก็บพืชผักรอบๆ สวนมาเป็นวัตถุดิบในการทำเครื่องแกงได้ทันที

แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีพันธุ์พืชหาซื้อได้ยาก เช่น มะรุมสายพันธุ์อินเดียซึ่งมีฝักใหญ่กว่ามะรุมไทย ให้ผลลวก โตเร็ว มีคุณค่าทางอาหาร ทั้งโปรตีน แคลเซียม และเบตาแคโรทีน รับประทานได้ทั้งใบ ยอด และดอก

เกร็ดความรู้

การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์พืชที่ดีมีคุณภาพจะมาจากการคัดต้นแม่ (Seed Tree Selection) ซึ่งจะคัดเลือกพิจารณาจากลักษณะต่างๆ เช่น รูปทรงของลำต้น ลักษณะการแตกกิ่งก้าน อัตราการเจริญเติบโต ความต้านทานต่อโรคและแมลง และคุณภาพของเนื้อไม้

ก่อนกลับ อย่าลืมลิ้มลองรับประทานอาหาร **ร้านจันกะผัก** ร้านอาหารในโครงการของสมเด็จพระเทพฯ ที่มีอาหารเมนูหลักขึ้นชื่ออย่างสลัดผักสด ๆ จากศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชฯ และส้มตำข้าวเหนียว หางด้วยน้ำดอกอัญชัน ซิมไอศกรีมเจลาโตทำเอง และกาแฟสดรสอร่อย รวมทั้งเลือกซื้อสินค้าชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกมาแล้วอย่างเพลิดเพลิน

การเดินทางท่องเที่ยวสู่อาณาจักรเมล็ดพันธุ์นั้นคงไร้ประโยชน์ หากไม่เข้าใจถึงแก่นแท้ของการพัฒนาและการอนุรักษ์เพื่อการรักษาเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพเอาไว้ เพราะการมีเมล็ดพันธุ์ที่ดี สามารถต่อ ยอดในการเพาะปลูกได้นั้น เป็นเรื่องยิ่งใหญ่ มีความหมายถึงแหล่งอาหารในอนาคต ซึ่งไม่ใช่อนาคตของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นอนาคตของโลกใบนี้...

ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ

กิจกรรม (๓ ถึง ๔ ชั่วโมง)

- เรียนรู้พันธุ์พืชผักรับประทานได้ของไทย
- รับประทานอาหารจากผักสดคุณภาพ
- เลือกซื้อของฝาก อาหาร ผลไม้ สินค้าค้ำคิดสรรปรับปรุงแล้วของชุมชน

สิ่งอำนวยความสะดวก

- ที่จอดรถ
- ที่พัก

สำหรับค่าบริการ และข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อได้ที่
ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ / ร้านจันกะผัก

☎ ๐ ๕๓๗๓ ๓๒๒๒ 🌐 www.chaipat.or.th

การเดินทาง

- จากอำเภอเมืองเชียงราย มุ่งหน้าไปถนนอุตรกิจมุ่งหน้าสู่ถนนงามเมือง ๑๑๐ เมตร เลี้ยวซ้ายแยกแรกไปสู่ถนนงามเมือง จากนั้นเลี้ยวซ้ายแยกแรกไปสู่ถนนธนาลย์วังตรงไป ๑.๒ กม. เลี้ยวขวาไปยังถนนศรีเกิดประมาณ ๒๔๐ เมตร แล้วจึงเลี้ยวซ้ายสู่ถนนพหลโยธิน วังตรงไปอีก ๓๕๐ เมตร เพื่อไปเจอกับทางหลวงหมายเลข ๑ ศูนย์พัฒนาพันธุ์พืชจักรพันธ์เพ็ญศิริ อยู่ทางซ้ายมือ

📍 N 20° 23' 52" E 99° 53' 04"

ฤดูกาลการท่องเที่ยว

- สามารถไปท่องเที่ยวได้ตลอดปี